

Visse ulikheter i svenske og norske skatteregler

Av fylkesskattesjef Olav Jørgensen

I det følgende gjøres visse jamførelser av svenske og norske skatteregler, med eksempler som viser ulikheter. Det som behandles er enkle forhold, som på den annen side skulle stå sentralt i det praktiske ligningsarbeid i begge land. Norsk "ligning" er i denne sammenheng synonymt med svensk "taxering". Ord og uttrykk kan også forøvrig være ulike, men det byr ikke på særlige problemer å forstå hverandres regler.

Organisasjonen av lokale ligningsmyndigheter og folkevalgtes medvirkning i ligningsarbeidet er ulik i de to land. Forskjellen er særlig tydelig når det gjelder muligheten for å få en avgjørelse overprøvet administrativt eller ved domstolbehandling. Og fritidstaxerare er ukjent i Norge — ligningen er meget langt på vei et tjenstemannsanliggende som administreres av ligningssjefen.

I Norge er det en ligningsnemnd i hver kommune uansett kommunen er stor eller liten. De lokale skattedistrikters grenser følger altså kommunegrensene og varierer derfor sterkt i størrelse.

I Sverige oppnevnes taxeringsnämndens ordförande og kronoombudet av Länsstyrelsen, mens de øvrige medlemmer utses av kommunen. I Norge blir *hele* ligningsnemnda valget av kommunestyret, det vil si alle unntatt ligningssjefen som er fast (lovbefalt) medlem. Ligningsnemnda utser selv sin formann eller ordfører blant medlemmene. Ligningssjefen er valgbar til formann på samme måte som de valgte medlemmer. Ligningsnemnda regnes blant *kommunale* nemnder og råd — uaktet at det er Staten som betaler formannsgodtgjørelse og arbeidsvederlag, holder møtelokale, protokoller, rekvisita etc. . Hele ligningsforvaltningen i Norge er statlig fra 1965. Noe medlem av ligningsnemnda tilsvarende kronoombudet i Sverige har man ikke i Norge, og det har man aldri hatt. Ligningssjef kan meget langt på vei sammenlignes med fögderichef i Sverige. Det er en ligningssjef i hver kommune, og som allerede nevnt utgjør hver kommune ett skattedistrikt. Det er altså i Norge på dette område ca 450 administrative enheter av meget ulik størrelse, mens det i Sverige bare er ca 120 på grunn av den særskilte inndeling i skattedistrikter/fögderier.

I Norge har man ikke og har aldri hatt, noen fritidstaxering. Før 1955 var det imidlertid slik at ett av kommunen oppnevnt fåtallig utvalg eller råd satt sammen med ligningssjefen i noen uker — på dagtid — og utførte ligningen. I dette team medvirket ligningsnemndas medlemmer enkeltvis, for det geografi-

ske område innenfor kommunen vedkommende skulle representere. I større kommuner var det nødvendig med praktiske tilpasninger. I dag plikter ligningssjefen å legge frem for ligningsnemnda i hver eneste sak et fullstendig forslag til ligning. Praktisk ligningsarbeid utføres ikke lenger av noen folkevalgte, heller ikke av ligningsnemndas formann. Ligningsnemndas befatning med enkeltsaker i første instans må nødvendigvis på grunn av sakenes antall og den tid som er til disposisjon, bli meget sterkt begrenset, på samme måte som jeg forstår det er i Sverige. Denne begrensede medvirkning fra ligningsnemndas side er fremtvunget av praktiske hensyn. En ny ligningslov som nettopp er vedtatt av Stortinget regulerer dette bl.a. ved bestemmelse om en utstrakt adgang for ligningsnemnda til å delegere myndighet til administrasjonen.

I motsetning til situasjonen i Sverige, er ligningsnemnda i Norge også første prøvingsinstans. En skattyter kan klage (anföra besvär) over sin ligning til ligningsnemnda. Jeg forstår det slik at ordningen i Sverige er endret noe i forhold til tidligere i det man fra og med 1979 års taxering på visse vilkår kan kreve at taxeringsnämnden tar opp en sak til ny behandling.

Er man i Norge misfornøyd med klageavgjørelsen i ligningsnemnda, kan man klage til overligningsnemnda som også er en legmannsnemnd, valgt av kommunestyret. Men dermed er muligheten til å bringe en ligningsavgjørelse inn for overordnet ligningsforvaltningsmyndighet i alminnelighet opphørt. Vil skattyteren gå videre med sin sak må han bringe den inn for de alminnelige domstoler, og selv bære alle omkostninger som er forbundet med søksmålet, og som regel erstatte motpartens omkostninger, hvis han taper. Får man domstolens medhold kan man bli tilkjent saksomkostninger, som i tilfelle oftest bare dekker en del av skattyterens utgifter. Her er forskjellen mellom våre to land vesentlig i det man i Sverige vederlagsfritt, det vil si uten andre omkostninger enn eventuelle utgifter til juridisk eller annen bistand for sin egen del, vil kunne få sin sak prøvet av både länsrätt og kammarrätt, og i spesielle tilfelle også av regeringsrätten.

Jeg tar så for meg enkelte praktiske ligningspørsmål som forekommer relativt ofte både i Sverige og i Norge, og jeg begynner med:

1. Utgifter ved reise mellom hjem og arbeidssted.

For at man i Norge skal kunne kreve fradrag i inntekten for slike reiseutgifter må avstanden mellom bolig og arbeidssted en vei være minst 2,5 km. I Sverige er kravet noe mindre, så vidt jeg skjønner 2 km. Fradrag gis i Norge med et beløp som svarer til det som det koster å reise med ordinære, rutegående befordringsmidler. Kr. 400 av slike reiseutgifter går inn i sjablonfradraget (lønnsmottakerfradraget). Egentlig er det derfor bare de utgifter som på årsbasis overstiger kr. 400 som er interessante i denne sammenheng.

Hvis bruk av ordinære, rutegående befordringsmidler regelmessig medfører

ventetid og avstanden mellom bolig og arbeidssted er minst 5 km (uansett om det på denne strekning er mulig å bruke rutegående befordringsmidler eller ikke), kan man ved ligningen i Norge godkjenne fradrag for utgifter ved bruk av egen bil hvis man derved unngår et tidsforlis med minst 2 timer sammenlagt for en daglig reise frem og tilbake mellom bolig og arbeidssted. Ved beregningen av dette tidsforlis skal den tid vedkommende skattyter ville komme *for tidlig* på arbeid ved fremreisen, og den tid det må ventes på kommunikasjonsmidlet ved tilbakereisen, tas med. Gangtid til eller fra kommunikasjonsmidlet regnes derimot ikke med. På dette område er således bestemmelsene så vidt jeg forstår, strengere i Norge enn i Sverige. Hvis f.eks. en skattyter i Norge trenger 15 minutter for å gå fra bolig til holdeplass for buss eller tog og kommer 3/4 time for tidlig på jobben, og dessuten må vente 3/4 time før han får rutegående kommunikasjonsmiddel til hjemreisen og har 15 minutters gangtid fra holdeplass till bolig, så har han altså foruten den tid som er tilbragt på kommunikasjonsmidlet brukt 2 timer på reisen frem og tilbake. Det gis likevel ikke fradrag for utgifter ved bruk av egen bil, fordi relevant ventetid bare utgjør 1,5 time. Selv om skattyteren med egen bil kunne køre mellom bolig og arbeidssted og tilbake igjen på den tid det tar å gå frem og tilbake mellom hjem og holdeplass, og derved tjene inn 2 timer, så gis det altså ikke fradrag. I Sverige vil vedkommende derimot kunne få godkjent fradrag for utgifter ved bruk av egen bil fordi *tidsgevinsten* er på mer enn 1,5 time pr. dag og avstanden mellom bolig og arbeidssted minst 5 km.

I de tilfelle ligningsmyndighetene godtar bruk av egen bil som befordringsmiddel mellom bolig og arbeidssted, settes fradraget i Norge til kr 6.00 pr mil. Jeg forstår det slik at fradraget i Sverige ved 1980 års taxering vil utgjøre kr. 6.10 pr. mil for de første 1.000 mil og kr. 3.80 for den overskytende distanse.

I Norge som i Sverige kan ansatte i privat virksomhet benytte firmabil privat uten å måtte betale firmaet noe for det. Dette kan også gjelde kjøring mellom bolig og arbeidssted. Fordelen ved å kunne nytte firmabil privat beskattes i Norge etter en kilometersats som fastsettes av Riksskattestyret. Satsen varierer etter bilens kostpris, fra kr. 1.00 til kr. 1.70 pr. km. Bruk av firmabil mellom bolig og arbeidssted verdsettes på samme måte. Når en firmabil brukes privat f.eks. 6.000 km i året, og dessuten kjøres av brukeren tilsammen 40 km pr. yrkesdag mellom bolig og arbeidssted, utgjør den totale distanse for så vidt 25.000 km på årsbasis. Er bilen en Volvo betydde dette til og med inntektsåret 1977 en inntekt for brukeren på kr. 37.500 blant bruttoinntekstpostene. På utgiftssiden kunne føres til fradrag hva det kostet å reise med rutegående befordringsmidler mellom bolig og arbeidssted, noe som på en strekning på 20 km en vei vil utgjøre ca kr. 3.000 for et helt år. Av dette beløp inngår kr. 400 i sjablonfradraget (lønnsmottakerfradraget). Netto bilfordel til inntektsbeskatning kr. 35.100. Denne strenge regel er gjort noe mer liberal fra og med ligningen for inntektsåret 1978, idet fordelen ved kjøring mellom bolig og arbeidss-

ted begrenses til 60 øre pr. km når denne kjøring fører til en total distanse for all privatkjøring som overstiger 10.000 km. Hvis en ansatt kjører 19.000 km mellom bolig og arbeidssted og 6.000 km annen privatkjøring med firmaets Volvo personbil, blir fordelene å sette til kr. 1.50 pr. km for de første 10.000 km og kr. 0.60 for de øvrige 25.000 km, altså tilsammen kr. 24.000.

Den beskatning av fordel ved privat bruk av frimobil som jeg her har vært inne på samt bilbeskatningen i tilfelle skattyters egen bil dels brukes i næring/yrke og dels privat, er av de beslutninger som for tiden i mange skattedistrikter i Norge oftest fører til klage over ligningen.

Man har i Norge under arbeid utkast til retningslinjer som forutsetter at fradrag for utgifter ved reise mellom bolig og arbeidssted skal gis etter faste satser pr. km uansett på hvilken måte skattyteren tar seg frem og tilbake, med andre ord: Fradraget blir det samme enten man kjører en luxusbil eller bruker trampsykel. Man ser med lengsel frem til slike regler. Det overveies dessuten å sette fordel ved privat bruk av firmabil til en fast prosent av bilens kostpris.

2. Diettgodtgjørelse.

Når det gjelder beskatningen av diettgodtgjørelse (traktamentsersättning) gjelder i Norge følgende regler: For diettgodtgjørelse på reiser *som ikke medfører overnatting* og under forutsetning av at godtgjørelsen tilsvarer satsene i Statens reiseregulativ, anses halvparten av det beløp som *overstiger* kr. 1.000 som skattepliktig så fremt skattyteren ikke kan legitimere at overskuddet er mindre. Overstiger godtgjørelsen statens satser beregnes ytterligere overskudd.

Så vidt jeg skjønner skjer det i Sverige inntektsbeskatning bare om godtgjørelsen overstiger de av Riksskatteverket fastsatte normalbeløp.

Ved reiser *med overnatting* når godtgjørelse tilstås etter statens reiseregulativ, regnes som inntekt en kostbesparelse på kr. 23.00 pr døgn for det antall reisedøgn som i løpet av inntektsåret overstiger 50.

Jeg forstår det slik at man i Sverige heller ikke regner med noe overskudd i disse tilfelle med mindre godtgjørelsen overstiger Riksskatteverkets normalbeløp.

I Norge opererer man ved ligningen med *nettobeløp* for overskudd eller underskudd på diettgodtgjørelse. Underskudd inngår i lønnsinntakerfradraget. I Sverige skal skattyterne deklare bruttovederlaget som inntekt, og kreve fradrag for utgiftene blant deklarasjonens utgiftsposter. Forøvrig er man i Sverige fritatt fra å deklare dersom godtgjørelsen ikke overstiger kr. 500 eller ikke gjelder mer enn 24 dager i løpet av inntektsåret.

I Sverige er stat og kommune — og en del større industriforetak som baserer sine utbetalinger av traktamentsersättning på de statlige normer, fritatt for å levere kontrolluppgaver. I Norge gjelder oppgaveplikten fullt ut også for stat og kommune, og det henger sammen med at det skal skje overskuddsbeskat-

ning som nevnt i visse tilfelle.

For arbeidstakere som av hensyn til sitt arbeid regelmessig må bo utenfor sitt hjem, først og fremst anleggsarbeidere ved mer langvarige oppdrag på ett og samme sted, har Riksskattestyret fastsatt et fradrag pr. døgn for merutgifter på kr. 36.00 hvis skattyteren betaler losji, og kr. 26.00 hvis skattyteren har fritt hus. De får dessuten fradrag for hjemreiseutgifter. Bortsett fra fradrags-satsene forstår jeg det slik at man i Sverige har en noenlunde tilsvarende ordning. I Norge praktiseres dette også overfor arbeidstakere som har et fast arbeide, f.eks. ansettelse i den offentlige forvaltning, på et annet sted enn der vedkommende har sitt faste bopel — under forutsetning av at han på det faste bopel har ektefelle eller barn som forsørges av ham.

3. Representasjon.

Med hensyn til representasjonsutgifter sier den norske skattelov kort og godt: *Frdrag gis ikke for utgifter til representasjon.* Riksskattestyret har i loven fått fullmakt til å gi forskrifter om hvordan representasjonsutgifter skal avgrenses mot andre utgifter. Etter disse forskrifter regnes ikke enkle former for bespisning som representasjon når bespisningen finner sted i forretningstiden *på arbeidsstedet*, eller på spisested i nærheten hvis det ikke er rimelig serveringsmulighet på personalrestaurant e.l. innenfor fabrikken, kontoret, butikken eller demonstrasjonsstedet. For øvrig er det et vilkår for fradrag for slik servering at det skjer i umiddelbar forbindelse med forhandlinger eller demonstrasjoner av varer eller tjenester. Må serveringen skje på spisested utenom arbeidsstedet, er de utgifter som overstiger kr. 50.00 pr. person å anse som ikke fradragsberettiget representasjon. Utgifter til representasjonslokaler, representasjonsbiler og -båtar e.l. aksepteres ikke.

Jeg forstår det slik at man i Sverige ikke har så strenge begrensingsregler i skatteloven som man har i Norge, men at det ved taxeringen skal skje begrensning i utgiftene slik at det som medgår til mer luksusbetont livsførsel ikke skal komme til fradrag. Til bespisning er man dog langt mer generøs enn i Norge idet man ikke har den samme begrensning med hensyn til de tilfelle representasjon kan aksepteres, og man aksepterer utgifter pr. kuvert på inntil kr. 160:- mens man i Norge som nevnt setter grensen ved 50 kroner.

4. Gaver til ansatte.

Etter norske bestemmelser er gaver i anledning mottakerens 25, 40, 50 eller 60 års tjenestetid hos en og samme arbeidsgiver, skattefri så fremt gaven er noe annet enn et pengebeløp, og verdien ikke overstiger kr. 4.000. Dessuten er jubileums- eller oppmerksomhetsgaver som består av annet enn et pengebeløp, skattefri når de deles ut i anledning av at bedriften er 25 år eller har eksistert i et antall år som er delelig med 25 (50, 75, 100, 125 år osv.) og verdien ikke overstiger kr. 1.500. Det samme gjelder gaver i anledning av at mottakeren

gifter seg eller fyller 50, 60, 70, 75 eller 80 år, eller når mottakeren går av med pensjon eller slutter av annen grunn etter minst 10 år i bedriften. Som en ytterlig forutsetning for skattefrihet for de gaver som her er nevnt, gjelder at beslutningen om å tildele gaven er basert på en generell ordning i bedriften. Overstiger verdien de grenser som er fastsatt, blir den overskytende del å skattlegge som inntekt.

Premie for forslag til forbedring av organisasjon eller arbeidsmetoder m.v. i bedriften er på samme måte som nevnt ovenfor og på de samme betingelser, skattefri for verdier inntil kr. 1.500.

Erkjentlighetsgave for enkeltstående arbeidsprestasjoner er skattefri når verdien ikke overstiger kr. 250 og gaven består av annet enn pengebeløp og vederlaget ikke er avtalt på forhånd.

Tilsvarende regler gjelder ikke i Sverige. Dog kan etter Riksskatteverkets anvisninger "sedvanlige gåvor från arbetsgivare" f.eks. en gullglokke etter 25 års ansettelse, mottas skattefritt (så fremt den ikke kan byttes i kontanter).

Forøvrig løses en rekke spørsmål på dette område likt i Sverige og i Norge, f.eks. alminnelig rabatt til ansatte på kjøp av bedriftens varer eller tjenester, fritt arbeidsantrekk, billig lunsj i bedriftskantine o.l., fri reise for ansatte og deres familie med Norges Statsbaner, etc . .

5. Boligbeskatning.

Inntekt av en og tomannsboliger hvor eieren selv bor, settes i Norge til 2,5 % av formuesverdien ved ligningen etter at denne verdi er redusert med et ekstraavdrag på kr. 20.000 for eierens bolig. Det er en nettoinntektsbeskatning som foretas, og det gis ikke fradrag for noe annet enn gjeldsrenter. Heller ikke for grunnleie e.l. Bringer renteutgiftene underskudd gis fradrag for dette underskudd i annen inntekt både ved kommune- og statsskatteligningen. Nettoinntektsfastsettelsen skjer etter en proporsjonal sats — som nevnt 2,5 % — uten hensyn til boligens markedsverdi.

Bunnfradraget i Norge, altså ekstraavdraget på kr. 20.000 er en nyskaping. Begrunnelsen er å legge en demper på beskatningen for de som sitter med boliger som har en lav verdi i forhold til større boliger med høi standard og stor verdi — og ordningen skal være et første skritt i rening av en progressiv inntektsbeskatning av boliger.

Verdien på boliger i Norge (taxeringsværdet på bostadsfastigheter) ligger meget lavt sammenlignet med markedsverdien, helt nede i 25—30 %.

Prosentligning anvendes også på tomannsboliger hvis eieren benytter den ene leilighet som bolig for seg selv.

Som nevnt er formuesverdien i Norge gjennomgående lav i forhold til markedsverdien, og prosentinntekten er begrenset till 2,5 %. Beskatningen virker således særlig i pressområder (tetorter nær de større byer), meget rimelig. Hvis en tomannsbolig er satt til en verdi på kr. 220.000 (markedsprisen kan være 6.

— 700.000) vil prosentinntekten bli kr. 5.000 som riktig nok er en nettoansettelse. Det forekommer ofte at slike boliger leies ut til en leie på rundt kr. 2.000 pr. måned, av og til vesentlig mer.

Forskjellen mellom Sverige og Norge på dette område er så vidt jeg har forstått, bl.a. at man i Sverige prosentligner etter progressive satser — fra 3 % til 10 % ved stigende taxeringsverdi, og at en og tomannsboliger prosentlignes uansett om eieren bebod boligen eller ikke. I Norge regnskapslignes boliger så fremt eieren ikke bor i den. Noe ekstraavdrag ved statskatteligningen gjelder ikke etter norske skatteregler, heller ikke noe prosentavdrag eller tillegg for garantibeløp ved kommuneskatteligningen.

6. Bestemmelser med sikte på økt sparing.

Av sosialøkonomiske grunner har det lenge vært ansett nødvendig å stimulere folks sparetilbøyelighet i Norge. I den anledning er formue i *innenlandske* aksjer, obligasjoner og bankinnskudd fritatt for formuesskatt for beløp som ikke overstiger kr. 25.000 for enslig og kr. 50.000 hvis skattyteren forsørger ektefelle eller barn.

Med samme begrunnelse er inntekt av slik kapital fritatt for beskatning for beløp som ikke overstiger kr. 1.500 og kr. 3.000 for henholdsvis enslig og skattyter som forsørger ektefelle eller barn.

Den som ved skatteoppgjøret får tilbakebetalt for meget innbetalt forskudd på skatt (preliminærskatt) har krav på rentegodtgjørelse. Slik rentegodtgjørelse er bare skattpliktig for den del som pr. år overstiger kr. 1.000. Rentegodtgjørelsen er 8 % av det som er betalt for meget.

For ytterligere å påvirke folks sparetilbøyelighet i "riktig" retning gjelder en ordning med skattefradrag for spesielle innskudd i bank eller betaling av livsforsikringspremie. Den som inngår kontrakt om slik banksparing kan få sine skatter redusert med 40 % av det årlige sparebeløp på inntil kr. 2.000 for enslig og kr. 4.000 for den som forsørger ektefelle eller barn. Det betyr en maksimal skattereduksjon på kr. 800 og kr. 1.600 for henholdsvis enslig og forsørger. Den samme skattereduksjon kan man oppnå ved å betale livsforsikringspremie i stedet for å foreta bankinnskudd som nevnt eller for banksparing og livsforsikringspremie som tilsammen ikke må overstige de nevnte grensebeløp. Som hovedregel vil slike bankinnskudd være bundet i 10 år. Tas de ut før 10 år er gått blir uttaket beskattet med den samme prosentsats som skattelettelsen ble beregnet med ved innskudd på slik sparekontrakt. Det er gjort visse unntak fra 10-årsregelen for uttak som benyttes til betaling av ny bolig for skattyteren. Dessuten for personer over en viss alder.

Så vidt jeg forstår finnes der i Sverige en parallell til de norske regler, og det gjelder den sparskattreduksjon som gis med 20 % (ved 1980 års taxering) av beløp som settes inn på særskilt lønns- eller aksjesparekonto. Maksimalt kan innsettes kr. 4.800 pr. år.

For å beholde denne skattelettelse må midlene bli stående i minst 5 år. Motivet er formentlig det samme bak bestemmelsen om ekstra avdrag i inntekt av kapital på henholdsvis kr. 800 og kr. 1.600 for enslig og ektefeller. Lettelse i skatt på formue for å stimulere sparing har jeg derimot ikke funnet i svenske regler.

Rente av overskytende forskudd ved skatteoppjøret (ö-skatteänta) er i sin helhet skattepliktig i Sverige.

7. Hvem skal levere selvangivelsen og når?

Personlige skattytere i Norge skal levere selvangivelse hvis de har en bruttoformue på minst kr. 10.000 og/eller en nettoinntekt på kr. 2.000. Inntektsgrensen kan av fylkesskattestyret förhöjes til kr. 4.000. Pensjonister som bare har folketrygdens minstepensjon er fritatt fra å levere selvangivelse. Den som driver næring og er regnskapspliktig er selvangivelsespliktig uansett formuens og inntektens størrelse. Fristen er 31. januar, for regnskapspliktige utgangen av februar. Innen utgangen av februar skal selskaper og andre upersonlige skattytere levere selvangivelse. Ligningssjefen kan gi utsettelse i inntil en måned.

På dette område er det en viss forskjell idet jeg forstår det slik at formues- og inntektsgrensen for selvangivelseplikt i Sverige er henholdsvis kr. 200.000 og kr. 6.000, og at selvangivelsesfristen er 15. februar — for regnskapspliktige normalt 31. mars. Jeg forstår det videre slik at det kan gis utsettelse i tilfelle en skattyter av spesielle grunner ikke kan levere selvangivelse i rett tid, og at den myndighet som kan tilstå utsettelse ikke er bundet av et absolutt tidsrom for utsettelsen slik det er i Norge.

8. De som leverer selvangivelse for sent, og de som gir uriktige eller ufullstendige opplysninger.

Mens det i Sverige ved for sen levering av självdeklaration i alminnelighet beregnes en förseningsavgift på fra kr. 100 til kr. 300, (aktiebolag kr. 500) eller inntil det dobbelte av disse beløp hvis deklarasjon tross anmaning ikke leveres til fastsatt tid, — og avgiften kommer som et særskilt tillegg på slutskattsedeln, blir det i tilsvarende situasjoner i Norge reagert med et ekstra tillegg till *formue og inntekt* på inntil 10 %, ved gjentatt forsømmelse inntil 20 %. Etter veiledende forskrifter gitt av Riksskattestyret blir tilleggene i alminnelighet begrenset til maksimum kr. 1.000.000 for formuen og maksimum kr. 5.000 for inntekter inntil kr. 200.000, kr. 10.000 for høyere inntekter. Ved gjentatt forsømmelse i alminnelighet til maksimum kr. 2.000.000 for formuen, kr. 10.000 for inntekter inntil kr. 200.000, og kr. 20.000 for inntekter over kr. 200.000. Mens maksimumsreaksjonen i Sverige så vidt jeg forstår er kr. 600 (aktiebolag kr. 1.000), vil skattetillegget i Norge bare på inntekt kunne nå opp i vel kr. 15.000 (høyeste marginalskatt 75,4 %).

Skattyter som i Norge gir uriktige eller ufullstendige opplysninger kan ileg-

ges en tilleggsskatt. I slike saker må ligningsmyndigheten foreta en vurdering i det vesentlige på samme måte som ved utmåling av straff i strafferettslig henseende. Kommer man til at skattyteren forsettlig eller grovt uaktsomt har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger kan det beregnes en tilleggsskatt på inntil 100 % av det skattebeløp som på grunn av skattyterens handling har — eller kunne ha — unngått beskatning. Er f.eks. skattyterens marginalsatt 65 %, vil 100 % tilleggsskatt bety 130 % skatt av det inntektsbeløp skattyteren har eller kunne ha unngått skatt av. Skyldes skattyterens handling alminnelig (simpler) uaktsomhet er maksimalsatsen for tilleggsskatt 50 %.

Ordningen i Norge er vesensforskjellig fra den som gjelder i Sverige — hvor det fastsettes ett skattetillegg på 20 % — i visse tilfelle 40 % — på forskjellen mellom den formue og/eller inntekt som fastsettes ved taxering, og den skatt som ville ha blitt beregnet om skattyters uriktige deklarasjon var blitt lagt till grunn.

Tilleggsskatt for uriktige eller ufullstendige opplysninger besluttes i Norge av ligningsnemnda mens skattetillegg i Sverige besluttes av lokale skattemyndigheten. Jeg har forøvrig forstått det slik at subjektiv skyld, skyldgrad etc. er uten betydning ved beslutning om skattetillegg, men at skattetillegget kan reduseras til det halve hvis en uriktig deklarasjon kan rettes på grunn av tilgjengelige kontrollopplysninger, og at tillegget kan falle bort helt hvis det foreligger sykdom, alder eller andre undskyldelige grunner.

I Norge på samme måte som i Sverige kan en skattyter som har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger bøtelegges eller idømmes straff i strafferettslig forstand uten hensyn til om det er anvendt tilleggsskatt ved ligningen.

Det foreligger i Norge et lovforslag som hvis forslaget blir vedtatt, vil gi regler som stort sett faller samman med ordningen i Sverige, med et skattetillegg på 30 % som i visse tilfelle vil kunne halveres og i særlige tilfelle falle helt bort. Man innfører da en omvent bevisbyrderregel i forhold til situasjonen idag hvor skattyteren må bevise sin uskyld om han skal slipp tilleggsskatt. I dag er det ligningsmyndighetene som må bevise at betingelsene for tilleggsskatt er tilstede.

Föreningsbanken & Företagsamheten

- Starta eget
- Har du valt rätt företagsform?
- Ditt företag och skatten
- Står ditt företag inför ett generationsskifte?

Ditt företag

Det är titeln på en bok som vi har givit ut. Den innehåller svar på många av de frågor som små och stora företagare har anledning att ställa sig.

Beställ boken genom att sända in kupongen. Eller kom in på närmaste Föreningsbankskontor och köp den. Där kan du också få veta mer om de informationsträffar vi anordnar för företagare.

- Ja tack, sänd mig boken. Debitera mig 15:--
 Jag är intresserad av att delta på en företagsträff.

Namn _____

Företag _____

Adress _____

Postadress _____ Telefon _____

Sänd in kupongen till Föreningsbanken

Föreningsbanken 

Grev Turegatan 30, Fack, 102 40 STOCKHOLM

